

การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการจัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในชุมชน และจัดทำเป็นวัตรกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษาแยกตามพื้นที่ ได้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 กระบวนการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหามารวมกัน

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น อำเภอ ตำรวจ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน ให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและได้รับความคุ้มครองทางสังคม มีความเป็นกลาง รับทราบปัญหาและเร่งแก้ไข
- 2) อำนาจความสะอาด ประสานงาน ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- 3) ร่วมมือกับสาธารณสุข โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริม รมรณรงค์ ป้องกัน สุขภาพและอนามัยของประชาชน ส่งเสริม จัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน
- 4) ส่งเสริม สนับสนุน เปิดโอกาสให้เด็กได้รับการศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ต่างๆ

1.2 แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน

- สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ที่เกิดขึ้น มีทั้งความรุนแรงทางร่างกายและจิตใจ ดังนี้

- ความรุนแรงทางร่างกาย

- 1) การทำร้ายร่างกายการยา
- 2) เด็กเล็กใช้กำลังทุบตีเพื่อน
- 3) พ่อแม่ตีลูก

- ความรุนแรงทางจิตใจ

- 1) ลูกเห็นเหตุการณ์พ่อแม่ทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน
- 2) การใช้คำพูดที่ทำร้ายจิตใจลูก เช่น เรียนไม่เก่ง หนังสือไม่อ่าน
- 3) การใช้อารมณ์หงุดหงิดในการสอนหนังสือให้กับลูก
- 4) พ่อตาลูก ตาภรรยา ปู่ย่า ตายาย ตาลูกหลาน
- 5) กรณีพิพาทการบุกรุกที่สาธารณะ

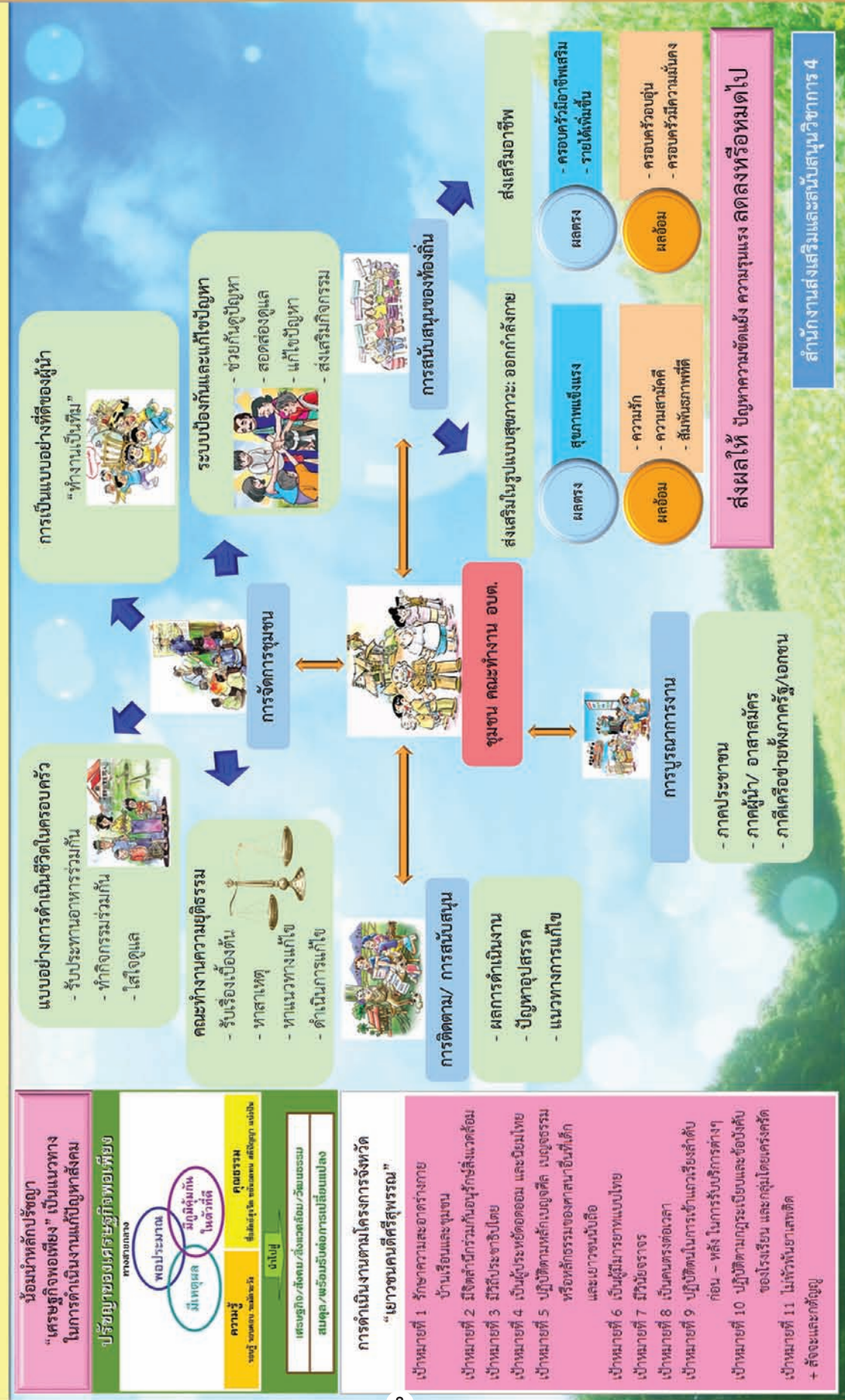
- สาเหตุของการเกิดปัญหา

- 1) เกิดจากการดื่มสุรา และภรรยาชอบเล่นไฟ จึงทำให้เกิดปัญหามารวมกัน
- 2) เกิดจากเด็กเล็กได้ถูกแม่ทำร้ายร่างกายด้วยการตีทุกวัน ทำให้เกิดการฝังใจ เมื่อเจอเพื่อนที่อ่อนแอกว่าก็ทำร้ายเพื่อน
- 3) เกิดจากอารมณ์ของแม่ตอนท้อง ที่แม่มีปัญหามารวมกันในตอนท้องทำให้มีอารมณ์หงุดหงิด และอารมณ์ร้อน ผลที่เกิดขึ้นอารมณ์ทุกอย่างไปตกถึงลูก ทำให้ลูกมีพฤติกรรมรุนแรง โมโหง่าย หิวร้อง
- 4) ความยากจน
- 5) ผู้ใหญ่ขาดการอบรมดูแลลูกหลาน ไม่มีเวลาที่จะอบรมลูกหลาน

- การดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว คือ มีการดำเนิน

กิจกรรมโรงเรียนครอบครัว มีจุดประสงค์เพื่อลดความรุนแรงในครอบครัว โดยที่ผ่านมามีกิจกรรมหลากหลายวัตถุประสงค์หลัก คือ ต้องการให้มีความอบอุ่นในครอบครัว ไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่าง พ่อ แม่ ลูก หรือปู่ย่า ตายาย

นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

(อ้างอิง: รายงานวิจัยนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง)

โครงการ

นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน

โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เรียบเรียงโดย : นางสาวปริญญา จารุโชคนภกร นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ว่า **สังคมเข้มแข็ง คือคุณภาพที่จะนำไปสู่เศรษฐกิจดี การเมืองดี และศีลธรรมดี** จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสังคมเป็นหน่วยที่มีความสำคัญที่เป็นรากฐานของการพัฒนาในด้านต่างๆ และยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน ถ้าสังคมสามารถแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนได้ ปัญหามารวมกันและชุมชนย่อมไม่ขยายวงกว้าง และส่งผลกระทบต่อระดับประเทศ เป็นการส่งเสริมให้ประเทศพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แต่หากย้อนดูปัญหามารวมกันและชุมชนที่เกิดขึ้นจากอดีตถึงปัจจุบัน จะพบว่าต่างมีพื้นฐานมาจากสถาบันครอบครัว และสังคมที่อ่อนแอลง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการสร้างรากฐานที่ดีให้กับสังคมและประเทศ สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันเล็กๆ แต่มีพลังอย่างมหาศาลในการช่วยเหลือสังคม การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน และที่สำคัญคือการสร้างรากฐานที่ดีให้กับสังคม

ปัญหามารวมกันและชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาที่พบอยู่เสมอ ทั้งในครอบครัวและชุมชน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยความรุนแรงที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นกับทุกเพศ ทุกวัย จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2560 ประจำปี 2558 ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าจากข้อมูลของศูนย์พึ่งได้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รายงานข้อมูลสถิติเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงและเข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ตามโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 523 แห่ง ในช่วงเดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2558 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2558) **จำนวน 23,977 ราย หรือ 66 ราย/วัน** ในจำนวนนี้เป็นเด็ก จำนวน 10,712 ราย ส่วนสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง จำนวน 13,265 ราย เมื่อเทียบกับสถิติความรุนแรงในปี 2557 มีสถิติเพิ่มขึ้นมากถึง 74% จากสถิติ ทำให้เห็นว่า ปัญหามารวมกันและชุมชนมีความรุนแรงเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เนื่องจากคนในสังคมจำนวนไม่น้อย ยังมีความคิดความเชื่อที่ไม่เอื้อต่อการแก้ปัญหา เช่น คิดว่า ความรุนแรงในชีวิตคู่หรือในครอบครัวเป็นปัญหาส่วนตัว หรือคิดว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นเรื่องน่าอับอายสำหรับผู้หญิงที่ถูกกระทำ ขณะที่กลไกของรัฐหลายด้านเอง ก็ยังต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะการทำงาน เพื่อเป็นที่พึ่งของผู้ประสบปัญหาและสามารถป้องกันปัญหาในระยะยาว การจะแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย และการจะแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนได้ผลควรเริ่มจากการที่คนในสังคมตระหนักและไม่เพิกเฉยต่อปัญหา จากปัญหามารวมกันและชุมชนที่เกิดขึ้น นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งกระบวนการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนในครอบครัวและชุมชนในปัจจุบัน จะใช้กระบวนการทางกฎหมายคือ ประมวลกฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน แต่ปัญหามารวมกันและชุมชนไม่ได้ลดลง สังเกตได้จากตามสื่อต่างๆ ที่นำเสนอปัญหามารวมกันและชุมชนทุกวัน ซึ่งแสดงว่าการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนโดยใช้กฎหมายนั้นไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้ลดลงหรือหมดไปได้

การจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน ควรใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนในพื้นที่ยุทธศาสตร์ชุมชนมีความเข้มแข็ง ซึ่งการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนต้องใช้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยต้องมีการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนที่มองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ให้มองว่าเป็นเรื่องส่วนรวม เพราะปัญหามารวมกันและชุมชนจะกระทบกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัยที่อยู่ในชุมชน ชุมชนจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนา เนื่องจากมีทุนอยู่ในจำนวนมากทั้งทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคม ที่จะทำงานร่วมกัน เพราะปัญหามารวมกันและชุมชนไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนได้โดยลำพัง ปัญหามารวมกันและชุมชนจะเชื่อมโยงกับอีกปัญหาหนึ่ง ฉะนั้น หากชุมชนเข้มแข็งจะก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตที่ดีงามขึ้นในสังคม ชุมชนเกิดความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 เห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนที่เกิดขึ้นในสังคม จึงได้ดำเนินการศึกษานวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อค้นหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน ในครอบครัวและชุมชน โดยทำการศึกษา 2 พื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี วิธีการศึกษาแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

การศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน ผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 61.0 เป็นเพศหญิง อายุ ร้อยละ 41.0 มีอายุระหว่าง 28-43 ปี ระดับการศึกษา ร้อยละ 54.0 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพ ร้อยละ 67.0 มีสถานภาพสมรส-อยู่ด้วยกัน อาชีพ ร้อยละ 46.0 มีอาชีพทำการเกษตร รายได้ต่อเดือน ร้อยละ 47.0 มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัว ร้อยละ 43.0 มีรายได้มาจากสามี/ภรรยา โดยมีความพอเพียงของรายได้ ร้อยละ 55.0 มีรายรับ-รายจ่ายพอๆ กัน ด้านหนี้สิน ร้อยละ 79.0 มีหนี้สิน โดยหนี้สินที่มี ร้อยละ 43.0 มีหนี้สินมากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป เงินออม ร้อยละ 53.0 มีเงินออม ซึ่งเงินออมที่มีร้อยละ 44.0 มีน้อยกว่า 10,000 บาท การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ร้อยละ 70.0 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน ร้อยละ 35.0 มีระยะเวลาอยู่ในชุมชน 32-47 ปี ลักษณะโครงสร้างครอบครัวเป็นครอบครัวร้อยละ 65.0 เป็นครอบครัวเดี่ยว ประสบการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงร้อยละ 76.0 ส่วนใหญ่ไม่เคยประสบ แต่เมื่อต้องประสบกับปัญหามารวมกันและชุมชน ความทุกข์ใจในชีวิต ร้อยละ 61.0 จะปรึกษาพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 83.0 พบว่าในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงหรือใช้กำลังในการกระทำรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว สำหรับบางครอบครัวมีการแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 17.0 แสดงออกในลักษณะของการดูด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล วิธีการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชน ร้อยละ 49.0 ทำกิจกรรมนอกบ้าน สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 16.0 เกิดขึ้นจากความเครียด สำหรับด้านสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชน ร้อยละ 52.0 เคยพบเห็นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน ผู้กระทำรุนแรง ร้อยละ 36.0 เป็นสามีทำร้ายภรรยา สาเหตุของการกระทำรุนแรงที่พบเห็นในชุมชน ร้อยละ 47.0 มาจาก **สุรา** และสิ่งที่จะทำให้เมื่อพบเห็นเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงต่อกันทั้งในที่สาธารณะหรือที่บ้าน ร้อยละ 34.0 คือ **เมา** ไม่กล้าเข้าไปยุ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องส่วนตัว ทางด้านการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนเมื่อเกิดการกระทำรุนแรงขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน ชุมชนมีการจัดการแก้ไขปัญหามารวมกันและชุมชนเมื่อเกิดการกระทำรุนแรงขึ้นในครอบครัวและชุมชน โดยบุคคลที่ให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหามารวมกันและชุมชน ร้อยละ 73.0 ตอบว่า คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

โดยให้มีการ ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน กล่าวคือจากเดิม พ่อ แม่ จะถือทฤษีที่ว่าตัวเองเป็นพ่อ เป็นแม่ หรือเป็นปู่ย่า ตายาย อะไรต่างๆ ถือว่า อาบน้ำร้อนมาก่อน พูดยะไรก็ต้องการจะให้ลูกเชื่อฟัง แต่ว่าลูกนั้น ก็มีเหตุผลในการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรม จึงต้องมีการดำเนินการปรับพฤติกรรม หมายความว่าต้องเรียนรู้ไปด้วยกัน พ่อแม่เรียนรู้ลูกว่าลูกมีเหตุผลอย่างไร พ่อแม่ต้องรับฟัง ปู่ย่า ตายาย ต้องรับฟังว่าเป็นอย่างไร มากล้นกรองเพื่อปรับทัศนคติให้เกิดการรับฟังซึ่งกันและกัน ส่งผลให้มีความเข้าใจกันมากขึ้น

สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ทำให้ครอบครัวมีการเอาใจใส่กัน เกิดความอบอุ่นมากขึ้น ลูกๆ สามารถคุยปัญหา กับพ่อแม่ พ่อแม่สามารถคุยกับลูกๆ โดยใช้เหตุผลในการคุยกันมากขึ้น

- การป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาท
 - 1. การเริ่มต้นจากครอบครัว สร้างความเข้าใจในครอบครัว
 - 2. การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเล็ก สร้างกิจกรรม/เหตุการณ์เพื่อให้เด็กคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น
- โดยการผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อน โดยครูต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้ประสานงานกับผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย
- 3. การเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับเพื่อนบ้าน หรือผู้ประสบปัญหาในชุมชน เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญห
 - 4. การสร้างสังคมที่มีแต่สิ่งดี การพูดดี กระทำดี เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน
 - 5. การสร้างเครือข่ายในการลดปัญหาความรุนแรง การสร้างครอบครัวที่ดีในการเป็นแบบอย่าง

การปฏิบัติต่อกันในครอบครัว

- 6. การแก้ปัญหาหลักๆ ของครอบครัวในพื้นที่ โดยการแก้ไขปัญหเป็นกลุ่มๆ เพื่อให้เกิดการพูดคุยและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลวังคัน อำเภอตำบข่าง จังหวัดสุพรรณบุรี

• แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน

ปัญหามารยาทเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของทุกๆ ปัญหา หากครอบครัวไม่เข้มแข็ง ทุกอย่างก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการดึงองค์ความรู้หรือข้อค้นพบที่มีอยู่ในชุมชนว่าครอบครัวและชุมชนมีปัญหามารยาทด้านใดบ้าง และมีเครื่องมืออะไรบ้างที่จะช่วยในการจัดการแก้ไขปัญหามารยาท อาจจะไม่ใช่เครื่องมือทางกฎหมาย แต่ว่าเป็นเครื่องมือที่คล้ายๆ กับเป็น การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ในชุมชน

• สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่

- 1. สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่มีบ้างแต่ไม่รุนแรงมากนักความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีเล็กน้อยนั้นส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ กล่าวคือเกิดการตำหนิ การใส่ร้ายใส่ร้ายภาพ วัยรุ่นขักรถจักรยานยนต์เสียงดังรบกวนประชาชนในหมู่บ้าน
- 2. สาเหตุของการเกิดปัญหามารยาทในพื้นที่ ดังนี้
 - 2.1 การดื่มสุรา และการเสเพลเสเพล
 - 2.2 การมีครอบครัวอายุยังน้อยเกินไป ทำให้ไม่มีวุฒิภาวะในการครองเรือน ส่งผลให้เกิด

การทะเลาะขึ้นในครอบครัว

• การป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทในพื้นที่

สาเหตุที่ความรุนแรงไม่เกิดขึ้นในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังคันมากนัก เนื่องจากการดำเนินงานของทั้งในพื้นที่และท้องถิ่นที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการในการใกล้ชิดเบื้องต้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน การเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ดีของผู้นำ โดยการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่มเย็นในพื้นที่ มีการปฏิบัติและส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1. การดำเนินงานตามโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ
- โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ ดำเนินการโดยให้ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามา มีบทบาท ในการสร้างสรรค์เด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีการแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อสร้างพื้นฐานให้เด็กและเยาวชนสุพรรณบุรีเป็นคนดีมีคุณลักษณะ 11 ประการ ดังนี้
- เป้าหมายที่ 1 รักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือน และชุมชน
 - เป้าหมายที่ 2 มีจิตสำนึกร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - เป้าหมายที่ 3 มีวิถีประชาธิปไตย
 - เป้าหมายที่ 4 เป็นผู้ประหยัดอดออม และนิยมไทย
 - เป้าหมายที่ 5 ปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม หรือหลักธรรมของศาสนาอื่นที่เด็ก และเยาวชนนับถือ
 - เป้าหมายที่ 6 เป็นผู้มีความประพฤติดี
 - เป้าหมายที่ 7 มีวินัยจราจร
 - เป้าหมายที่ 8 เป็นคนตรงต่อเวลา
 - เป้าหมายที่ 9 ปฏิบัติตนในการเข้าแถวเรียงลำดับก่อน-หลัง ในการรับบริการต่างๆ
 - เป้าหมายที่ 10 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนและกลุ่มโดยเคร่งครัด
 - เป้าหมายที่ 11 ไม่พัวพันยาเสพติด

ซึ่งการดำเนินงานของ อบต. จะเพิ่มเป้าหมายการดำเนินงานอีก 1 ข้อ คือ ด้านความมีสัจจะและกตัญญู ส่งเสริมให้เกิดขึ้น ในครอบครัว ถ้าทุกคนมีสัจจะและความกตัญญูอยู่ในตัวจะส่งเสริมให้ครัวเรือน ชุมชนเกิดความปกติสุข ทุกคนจะเห็นอกเห็นใจกัน มีน้ำใจให้ซึ่งกันและกัน

- 2. ส่งเสริมในรูปแบบของสุขภาพ การดำเนินงานในรูปแบบของการส่งเสริมสุขภาพนั้น เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี เมื่อทุกคนได้มาออกกำลังกายด้วยกัน นอกจากจะทำให้สุขภาพดีแล้ว ยังส่งเสริมให้ทุกคนได้มาพบกันมากขึ้น เกิดการพูดคุย ทำให้มีความเข้าใจและรู้จักกันมากขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในชุมชนลงได้

- 3. การส่งเสริมอาชีพ สาเหตุที่ต้องมีการส่งเสริมอาชีพ เนื่องจากมองว่าถ้าทุกคนครอบครัวมีเศรษฐกิจที่ดี มีรายได้เข้ามาในครอบครัว จะส่งผลให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ไม่เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ช่วยยกระดับฐานะความมั่นคง ในครัวเรือน เมื่อทุกคนมีกินมีใช้ก็จะอยู่เย็นเป็นสุข

- 4. การรณรงค์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสังคม
- การรณรงค์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) และคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน)

การดำเนินงานพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง ถ้าพอประมาณ เราทำได้ มีเหตุผล คิด พุฒคุย ด้วยความประนีประนอม มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันนั้นเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ผิดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เกิดข้อผิดพลาดอีก อันนี้คือภูมิคุ้มกันเราสร้างได้ 2 เงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม ถ้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ มีการศึกษา ปัญหาจะไม่ค่อยเกิด ถ้ามีความรู้ เมื่อพบเจอปัญหาความรุนแรง จะใช้เหตุผลในการพิจารณามากขึ้น จะใช้จิตวิทยาในการพูดต่างๆ คือ นำความรู้มาใช้ คุณธรรมเป็นคนดี มีการนำ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) มาเชื่อมโยงการดำเนินงาน เข้าวัด พังธรรม แล้วนำมาถือปฏิบัติ จะเกิดสิ่งที่ดี มีคุณธรรม มีความดีที่เกิดขึ้น

จากการจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชนของทั้ง 2 พื้นที่ สามารถสรุปเป็นนวัตกรรมในการจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน ได้ดังนี้

การจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยการรณรงค์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญห การดำเนินงานพัฒนาสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง ถ้าพอประมาณเราทำได้ มีเหตุผล คิด พุฒคุย ด้วยความประนีประนอม มีเหตุผล ภูมิคุ้มกันนั้นเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ผิดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เกิดข้อผิดพลาดอีก ภูมิคุ้มกันเราสร้างได้ 2 เงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม ถ้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีการศึกษาปัญหาจะไม่ค่อยเกิด ถ้ามีความรู้ เมื่อพบเจอปัญหาความรุนแรง จะใช้เหตุผลในการพิจารณามากขึ้น จะใช้จิตวิทยาในการพูดต่างๆ คือ นำความรู้มาใช้ คุณธรรมเป็นคนดี มีการนำ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) มาเชื่อมโยงการดำเนินงาน เข้าวัด พังธรรม แล้วนำมาถือปฏิบัติจะเกิดสิ่งที่ดี มีคุณธรรม มีความดีที่เกิดขึ้น

การจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

- 1. กรณีปัญหายังไม่เกิด ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในการแก้ไขปัญห การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว และชุมชน ลดช่องว่างระหว่างครอบครัวและชุมชน ให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นทั้งในครอบครัวและชุมชน โดยการสร้างกิจกรรม/เหตุการณ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การสร้างสังคมที่ดี ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมโรงเรียน ครอบครัว กิจกรรมด้านสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น
- 2. กรณีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว ปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ต้องมีเครือข่ายในการแก้ไขปัญห ซึ่งต้องร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน 3 กระบวนการ คือ “ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ และร่วมแก้ไขปัญห” มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญห 2 ขั้นตอน คือ การหาวิธีแก้ไขปัญห และการหาคนช่วยดำเนินการใกล้ชิดให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน “ช่วยพูด ช่วยคุย ช่วยบอก”

การแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน มิใช่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลใด หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคนในสังคมที่ต้องคอยช่วยกันดูแล ช่วยกันแก้ไขปัญห โดยมีการดำเนินงานในลักษณะของ “ประชารัฐร่วมใจ ป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาท” โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ปัญหาจึงจะหมดไปจากสังคมไทยได้

นวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

จากการศึกษาวิจัยทำให้ได้ข้อค้นพบและสรุปเป็นนวัตกรรมการจัดการแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ได้ดังนี้

